

ЗВІТ
про роботу Науково-методичного центру
професійно-технічної освіти
у Харківській області
за 2017 рік

I. ВСТУП

Головною метою науково-методичної роботи Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області (далі – НМЦ ПТО у Харківській області) є забезпечення методичного супроводу освітнього процесу в закладах професійної освіти та підвищення рівня професійної компетентності та творчої майстерності педагогів області. НМЦ ПТО у Харківській області докладася багато зусиль щодо задоволення інтересів педагогічного колективу кожного закладу професійної освіти у постійному підвищенні фахового рівня педпрацівників згідно з сучасними вимогами психолого-педагогічної науки.

НМЦ ПТО у Харківській області вже кілька років працює над проблемою «Управління якістю професійно-технічної освіти в умовах модернізації ПТО», що передбачає такі головні завдання НМЦ ПТО у Харківській області:

- навчально-методичне та науково-методичне забезпечення діяльності закладів професійної освіти і вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації Харківської області та надання їм допомоги у впровадженні в освітній процес досягнень науки, техніки, нових технологій, передового досвіду та інноваційних педагогічних технологій;

- моніторинг показників якості професійної освіти, збирання й аналіз повної, достовірної, всебічної інформації про реальний стан і тенденції розвитку професійно-технічної освіти;

- реалізація заходів, спрямованих на забезпечення відповідності якісних показників професійної освіти вимогам державних стандартів професійно-технічної освіти.

У 2017 році НМЦ ПТО у Харківській області забезпечено доступність безперервної освіти для всіх педпрацівників закладів професійної освіти, яка складається з підвищення кваліфікації педпрацівників у курсовий, міжкурсний період, дистанційної освіти та самоосвіти; впровадження різних форм інформаційно-методичного консалтингу в системі ПТО області.

Протягом 2017 року діяла розгалужена система міжкурсowego підвищення кваліфікації керівних та педагогічних працівників закладів професійної освіти. З цією метою НМЦ ПТО у Харківській області запроваджує активні сучасні форми проведення обласних масових заходів.

У звітний період усі заклади професійної освіти Харківської області здійснювали підготовку кваліфікованих робітників за державними стандартами ПТО. НМЦ ПТО у Харківській області скориговано робочі навчальні плани, які відповідають вимогам державних стандартів ПТО та підприємств-замовників робітничих кадрів.

Протягом 2017 року продовжувалася робота щодо створення моделей ресурсного забезпечення закладів професійної освіти, що передбачає комп'ютеризацію навчальних закладів, впровадження інноваційних технологій і забезпечує гуманізацію освітнього процесу. У мережі Інтернет функціонує освітній портал «Професійно-технічна освіта Харківської області», на базі якого постійно діє обмін-файловий сервер системи ПТО, де здійснюється електронний документообіг.

НМЦ ПТО у Харківській області створено та апробовано комплексну систему інформаційно-методичного консалтингу в системі ПТО, накопичено електронну базу

даних щодо комплексно-методичного забезпечення діяльності закладів професійної освіти області, підготовлено кваліметричні моделі та технологічні алгоритми проведення відповідних моніторингових досліджень.

У звітній період щомісячно видавалася газета «Вісник профосвіти» та раз на рік – науково-методичний журнал «Професійна освіта: теорія і практика».

З метою виховання шанобливого ставлення до національних святинь, української мови, а також до історії та культури всіх корінних народів, які проживають в Україні, на основі збереження та збагачення українських культурно-історичних традицій НМЦ ПТО у Харківській області здійснює інформаційно-методичний супровід проведення міжнародних мовно-літературних конкурсів. Так, за результатами фінального етапу конкурсу серед учнів закладів професійної освіти у 2017 році нагороджені:

- дипломом I ступеня – Алатаєв Джамалдій Аслудійович, учень Державного закладу освіти Центру професійно-технічної освіти №2 м.Харкова;

- дипломом II ступеня – Пустовойтенко Олександр Олександрович, учень Шевченківського професійного аграрного ліцею Харківської області;

- дипломом III ступеня – Іващенко Аліна Олександрівна, учениця Зміївського професійного енергетичного ліцею Харківської області.

За результатами Всеукраїнських Конкурсів Кочетова Ірина, учениця ВПУ №27 м.Куп'янськ, посіла VI місце й отримала диплом III ступеня (професія «Перукар (перукар-модельєр)»), та Харьков Микола, учень ДНЗ «Харківський професійний ліцей будівельних технологій», посів III місце й отримав диплом II ступеня (професія «Маляр»). За останні п'ять років учні ЗПО здобули **8** призових місць на Всеукраїнських конкурсах.

У 2017 році в межах науково-методичної проблеми продовжувалася робота в системі управління якістю професійно-технічної освіти, удосконалювалася і доповнювалася система індикаторів та відпрацьовувалася методика моніторингових обстежень у всіх сферах компетенції – чинниках якості професійно-технічної освіти, а також комплексного аналізу даних всіх моніторингових обстежень.

За результатами моніторингу було підготовлено структурований за сферами компетенцій інформаційно-аналітичний матеріал для використання органами державного управління професійно-технічної освіти і керівниками закладів професійної освіти.

Особлива увага приділяється тим обстеженням, які проводяться з використанням форм змагального характеру і виконують підсилену стимулюючо-мотиваційну функцію. Зокрема, у 2017 році проведено обласні конкурси фахової майстерності серед учнів з професій та обласні олімпіади з предметів. Цього року 5 представників закладів професійної освіти Харківської області брали участь у Всеукраїнських конкурсах фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів, які були організовані Міністерством освіти і науки України.

Проведено вхідні (на I курсі) та вихідні (на II, III курсах) перевірні роботи з 5 предметів загальноосвітньої підготовки.

Акцентовано моніторингову та мотиваційну функцію інформаційно-виставкової роботи за рахунок проведення виставок-оглядів у рамках обласних заходів.

Об'єктом особливої уваги у 2017 році був рівень професійної компетентності педагогічних кадрів закладів професійної освіти, який вивчався під час проведення:

тематичних відвідувань закладів професійної освіти з метою надання консультативно-методичної допомоги; обласних виставок-оглядів інформаційно-методичного забезпечення предметів і професій; обласних оглядів кабінетів математики та навчальних майстерень (лабораторій) з професії 5122 Кухар.

У 2017 році ЗПО, а саме: Харківський професійний ліцей залізничного транспорту, брав участь: у VIII Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти», яка проходила у м.Києві, і отримав диплом за активну участь у створенні сучасної якісної системи національної освіти; у IX Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті», яка також проходила в Києві, був нагороджений срібною медаллю у номінації «Нова професійно-технічна освіта в контексті євроінтеграційного руху України» і отримав диплом за активну інноваційну діяльність у підвищенні якості навчально-виховного процесу.

II. Методичне забезпечення навчального процесу у закладах професійної освіти (далі – ЗПО)

2.1. Методичний супровід навчально-виробничого процесу ЗПО

У 2017 році працювали 75 творчих груп у 18 ЗПО, організаціях та установах різної форми власності, у тому числі у 9 ЗПО області щодо розробки пакетів комплексних кваліфікаційних завдань з предметів професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки (ККЗ) та контрольних робіт з предметів загальноосвітньої підготовки.

Творчими групами педпрацівників ЗПО з предметів професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки розроблено 75 пакетів комплексних кваліфікаційних завдань для 18 навчальних закладів (усього 4500 завдань для предметів професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки).

Протягом року методистами НМЦ ПТО у Харківській області було надано консультативно-методичну допомогу ЗПО та іншим навчальним закладам, установам, організаціям щодо розробки комплектів робочої навчально-програмної документації для ліцензування освітньої діяльності обсягом 536 годин із 75 професій з урахуванням їх дублювання.

У 2017 році підготовлено та надано на проведення науково-методичної експертизи: навчальний посібник «Спецтехнологія офсетного друкування» (автори: В.В.Пономарьова, Д.О.Авдєєв – ДНЗ «Харківський поліграфічний центр професійно-технічної освіти»; підручник «Кравець. Технологія виготовлення одягу» (автори: Н.В.Батраченко, І.В.Заряжко – Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту УПА).

2.2. Методичний супровід виховної роботи ЗПО

Протягом 2017 року НМЦ ПТО у Харківській області у рамках обласного освітнього проекту «Виховний простір Харківщини» проводилася робота щодо розвитку та діяльності учнівського самоврядування в ЗПО області у 6 різних формах:

- обласна школа лідерства;
- обласні збори лідерів учнівського самоврядування;
- випуск обласної газети «Вісник самоврядування»;
- узагальнення досвіду роботи щодо організації учнівського самоврядування;

- оновлення Інтернет-сайта учнівського самоврядування;
- форум «Нова генерація лідерів» щодо організації виховної роботи з учнями ПТНЗ.

НМЦ ПТО у Харківській області організовано та здійснено координацію школи лідерів «На крок попереду» у **10** ЗПО, а в рамках обласного конкурсу «Лідер року» створено та продовжується реалізація **35** учнівських проектів.

2.3. Організація та координація методичної роботи в ЗПО, кількість оновлених робочих навчальних планів із урахуванням упровадження нових освітніх стандартів, стандартів на компетентнісній основі, елементів дуальної форми навчання тощо

У 2017 році у **27** ЗПО та організаціях Харківської області, які надають освітні послуги, скориговано **134** робочі навчальні плани, які відповідають вимогам нових державних стандартів ПТО та підприємств-замовників робітничих кадрів, у тому числі: **3** за дуальною формою навчання, **2** із урахуванням упровадження стандартів на компетентнісній основі та **9** для третього ступеня навчання. Надано консультативну допомогу керівним та педагогічним працівникам ЗПО – **397** годин. Крім цього, здійснювалось коригування **103** робочих навчальних планів у зв'язку із змінами термінів проведення ДПА у формі ЗНО.

III. Розроблення проектів та впровадження освітніх стандартів професійної (професійно-технічної) освіти, дуальної форми навчання (результати I семестру)

У 2017 році творчими групами, до складу яких увійшли педпрацівники ЗПО, роботодавці, науковці та методисти НМЦ ПТО у Харківській області розроблено **1** проект ДСПТО на основі компетентнісного підходу із професії 7212 Електрозварник на автоматичних і напіваавтоматичних машинах. З метою здійснення цієї роботи підготовлено наказ НМЦ ПТО у Харківській області від 18.01.2017 №9 «Про створення творчих груп з розробки державних стандартів професійно-технічної освіти у 2017 році», яким було затверджено склад творчих груп, призначено керівників творчих груп та відповідальних методистів НМЦ ПТО у Харківській області, визначено терміни подання проектів ДСПТО до Інституту модернізації змісту освіти МОНУ; створено **10** творчих груп та проведені засідання творчих груп з розробки проектів ДСПТО; розроблено проекти освітньо-кваліфікаційних характеристик випускника ЗПО із **10** професій.

Представники Харківського регіону брали участь у формуванні проектів ДСПТО на основі компетентнісного підходу із **9** професій: Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення; Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж; Маляр; Оператор верстатів з програмним керуванням; Перукар (перукар-модельєр); Слюсар з ремонту автомобілів; Монтажник гіпсокартонних конструкцій; Касир (в банку). Крім цього, проведено **3** засідання творчих груп з принципів, порядку та структури розробки ДСПТО на модульно-компетентнісній основі.

У 2017 році продовжено роботу щодо впровадження ДСПТО із **9** професій у **22** ЗПО (без урахування дублювання). НМЦ ПТО у Харківській області проведено **4** засідання творчих груп з розроблення робочих навчальних планів та навчально-плануючої документації з професій: 7433 Кравець та 7435 Закрійник. За результатами

роботи розроблено навчально-плануючу документацію (робочі навчальні плани та робочі навчальні програми) з усіх професій та предметів визначених спільним рішенням учасниками творчих груп й відображених у робочих навчальних планах.

Із 2017 року НМЦ ПТО у Харківській області започатковано освітній проект «Дуальна форма навчання – успішна кар’єра в майбутньому», у якому беруть участь методисти НМЦ ПТО у Харківській області та ЗПО, заступники директорів з навчально-виробничої роботи, соціальні партнери (підприємства установи, організацій різних форм власності), учні ЗПО: Люботинського професійного ліцею залізничного транспорту (професія: 7233 Слюсар з ремонту рухомого складу, 8311 Помічник машиніста тепловоза – 1 група, 21 учень); ДНЗ «Харківський професійний ліцей будівельних технологій» (професія: 7122 Муляр – 1 група, 25 учнів); Харківського професійного ліцею залізничного транспорту (професія: 7233 Слюсар з ремонту рухомого складу, 8311 Помічник машиніста електровоза, 8311 Помічник машиніста електропоїзда – 1 група, 30 учнів).

Одним із перших кроків реалізації вищезазначеного освітнього проекту – це підготовка наказів Департаменту науки і освіти ХОДА від 05.09.2017 №254 «Про впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників» та НМЦ ПТО у Харківській області від 06.09.2017 №83 «Про забезпечення методичного супроводу впровадження елементів дуальної форми навчання у професійно-технічних навчальних закладах».

Другим кроком було залучення підприємств м.Харкова, а саме: Регіональна філія «Південна залізниця» ПАТ «Укрзалізниця» та ПАТ «Трест Житлобуд-1», до впровадження дуальної форми навчання у ЗПО Харківської області.

IV. Участь у реалізації проектів всеукраїнського та міжнародного рівня (тематика, рівень виконання, результати, поширення досвіду)

У 2017 році з метою удосконалення професійної підготовки кваліфікованих робітників для будівельної галузі підписано договір між Департаментом науки і освіти ХОДА та Фондом ім.Ебергарда Щюка про співпрацю – Пілотний проект у галузі професійно-технічної освіти з метою модернізації та адаптації визначених професій.

V. Методичний супровід дослідно-експериментальної роботи (наявність наказів, погодження тематики з МОНУ, результати впровадження, поширення досвіду)

НМЦ ПТО у Харківській області у 2017 році започатковано освітній проект «Дуальна форма навчання – успішна кар’єра в майбутньому» за участю методистів НМЦ ПТО у Харківській області та ЗПО, заступників директорів з навчально-виробничої роботи, соціальних партнерів (підприємства установи, організацій різних форм власності), учні ЗПО: підготовлено накази Департаменту науки і освіти Харківської облдержадміністрації та НМЦ ПТО у Харківській області, підписано тристоронні договори з підприємствами м.Харкова (Регіональна філія «Південна залізниця» ПАТ «Укрзалізниця» та ПАТ «Трест Житлобуд-1»).

Крім цього, НМЦ ПТО у Харківській області проведено семінари-практикуми для керівних та педагогічних працівників, на яких розглядалися питання дуальної форми навчання та етапи її впровадження в ЗПО Харківської області. На одному із таких

семінарів-практикумів для старших майстрів було проведено тренінг на тему: *«Дуальна форма навчання – запорука якісної підготовки сучасного кваліфікованого робітника»*. Здійснено роботу із модернізації змісту навчальних планів і програм, графіка навчально-виробничого процесу з урахуванням потреб роботодавців, особливостей ринку праці в зв'язку з упровадженням елементів дуальної форми навчання.

У 2017 році НМЦ ПТО у Харківській області продовжує моніторингові дослідження щодо популярності інформаційно-освітнього порталу «Професійно-технічна освіта Харківської області» та офіційного сайту «Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області». Рейтинг порталу і сайту в пошукових системах Інтернет свідчить про правильно обрану стратегію просування сайту (підбір ключових слів та вибір пошукових серверів) та про високу якість контентної та технічної підтримки сайту (оформлення, оновлення інформації та розділів, своєчасне та регулярне розміщення новин). Для швидкого та відкритого доступу до матеріалів семінарів, шкіл передового педагогічного досвіду, вебінарів на порталі «Професійно-технічна освіта Харківській області» функціонує розділ «Матеріали обласних масових заходів», де представлені всі матеріали за секціями для педагогічних працівників, а також на сайті НМЦ ПТО у Харківській області до кожної новини про масові заходи додаються матеріали, які там заслуховувалися.

З метою визначення освітніх інновацій, які запроваджуються на сучасному етапі розвитку системи ПТО регіону і спрямовані на нововведення: у змісті навчання і виховання учнів; у формах, методах і технологіях навчання та виховання; у формах і методах управління закладом освіти; в організаційній структурі закладів освіти; науково-виробничі інновації, вивчення стану інноваційної діяльності в ЗПО у 2017 році відвідано 8 ЗПО, вивчення та аналіз діяльності яких здійснювався за такими напрямками: нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності; підготовка до здійснення інноваційної діяльності; організація і здійснення інноваційної діяльності; використання ІКТ в здійсненні інноваційної діяльності; контроль і результати інноваційної діяльності.

За результатами моніторингу встановлено, що у відвіданих ЗПО проводиться плідна робота із упровадження інноваційних технологій. Для організації інноваційної діяльності в кожному ЗПО у наявності є: наказ МОНУ від 07.11.2000 № 522 «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» (зі змінами); наказ ЗПО про створення методичної комісії (творчої групи), що організовує інноваційну діяльність; план роботи методичної комісії (творчої групи) з інноваційної діяльності на поточний навчальний рік; протоколи засідань методичної комісії (творчої групи), що організовує інноваційну діяльність.

Заслуховується інформація щодо інноваційної діяльності в ЗПО під час таких заходів: наради при директорі; педагогічні ради; інструктивно-методичні наради; засідання методичних комісій; засідання творчих груп; школи педагогічного, перспективного, позитивного досвіду, школи фахової майстерності; педагогічні читання, конференції; семінари-практикуми; школи молодого майстра, школи досвіду роботи для початківців; круглі столи тощо.

Також було встановлено, що серед викладачів та майстрів в/н ЗПО найбільш популярні у використанні такі типи інновацій, як інтерактивне навчання, ІКТ, мультимедійний супровід, проектне та проблемне навчання.

НМЦ ПТО у Харківській області активно співпрацює з Українською інженерно-педагогічною академією (далі – УПА), на базі якої проводяться щорічні науково-практичні семінари для голів методичних комісій, що організовують інноваційну діяльність у ЗПО. Організаторами таких семінарів виступають Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, Департамент науки і освіти ХОДА, УПА та НМЦ ПТО у Харківській області.

Отже, впровадження інноваційних технологій та методів навчання освітній процес, організаційну та управлінську діяльності є важливою умовою модернізації професійної освіти. ЗПО активно та продуктивно використовують інновації, про що свідчать результати учнів на олімпіадах, обласних та всеукраїнських конкурсах.

VI. Упровадження сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних та виробничих технологій у навчально-виробничий процес ЗПО

У 2017 році відповідно до наказу МОНУ на базі 2 ЗПО (ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області», Богодухівського професійного аграрного ліцею) створено навчально-практичні центри. Налагоджено співробітництво з виробничими підприємствами, навчальними закладами, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, щодо впровадження інноваційних підходів до підготовки кваліфікованих робітників з урахуванням потреб регіонального ринку праці. Розпочата робота щодо вдосконалення робочих навчальних планів та програм із предметів професійно-теоретичної підготовки і виробничого навчання, спрямованих на вивчення та оволодіння слухачами новітніми матеріалами і технологіями.

НМЦ ПТО у Харківській області постійно проводить роботу щодо упровадження сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних та виробничих технологій у навчально-виробничий процес. Результатом є робота педпрацівників ЗПО у хмарних технологіях, а саме: використання он-лайн сервісів Google, Office 365 та дистанційної платформи Moodle для підвищення якості підготовки конкурентоспроможного робітника. Викладачі та керівні працівники 15 ЗПО створили власні блоги та сайти. Для контролю навчальних досягнень учнів викладачі 34 ЗПО використовують спеціальні програми: Mytest, easyQuizzy, Tester, Testorium, Test Maker, ADTestr, PsyTest, iSpring Suite7, Crossword, Cross.

Здійснюється робота щодо впровадження розроблених педпрацівниками ЗПО області електронних підручників та педагогічних програмних засобів, усього впроваджено 12 таких засобів, а саме:

- «Технологія зварювальних робіт. Обладнання та інструмент», «Монтажник гіпсокартонних конструкцій», «Технологія та матеріалознавство кам'яних робіт», автор Подоліч Ю.Я.;
- «Технологія верстатних робіт», автор Сазонов О.А.;
- «Матеріалознавство», автор Чорна В.В.;
- «Допуски, посадки та технічні вимірювання», «Матеріалознавство в машинобудуванні», автори Паук В.В., Гордієнко Т.Г.;

- «Слюсар з ремонту автомобілів», автори Парака О.А., Фролов В.С.;
- «Основи технологій друкарських процесів», автор Авдєєв Д.О.;
- «Технологія виготовлення одягу», автор Нечіпор С.В.;
- «Правові та організаційні основи Охорони праці», автор Обод К.Т.;
- «Будова і експлуатація вантажного автомобіля», автор Ліженін О.А.

Разом з освітніми інноваційними технологіями в освітній процес ЗПО впроваджуються і новітні виробничі технології.

На базі ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області» працюють 2 регіональні навчально-практичні будівельні центри, які здійснюють підготовку кваліфікованих робітників з професій монтажно-будівельного профілю: «Маляр», «Штукатур», «Монтажник гіпсокартонних конструкцій» за технологіями фірми «Кнауф» та ТМ ТРІОРА. На базі центрів у 2017 році пройшли навчання **174** особи, з них: **30** викладачів та майстрів виробничого навчання, **15** учнів ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області», **129** учнів з інших навчальних закладів.

З метою підвищення професійної компетентності педпрацівників професій монтажно-будівельного профілю ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області» проведено **1** навчально-практичний семінар за темою: «Технологія каркасно-обшивного будівництва матеріалами фірми Кнауф» для **30** викладачів та майстрів виробничого навчання. Також на базі центру відбулося **2** навчально-практичні семінари, на яких розглядалися інноваційні технології і методи штукатурних робіт матеріалами ТМ ТРІОРА.

У 2017 році продовжувалась робота з впровадження новітніх виробничих технологій в регіональному навчально-практичному будівельному центрі на базі ДПТНЗ «Харківське вище професійне училище будівництва». Завданням центру є організація та проведення підвищення кваліфікації педпрацівників ЗПО будівельного профілю з питань застосування сучасних будівельних технологій і матеріалів у процесі підготовки кваліфікованих робітників і відпрацювання учнями випускних груп за професіями: «Штукатур», «Лицювальник-плиточник», «Маляр», «Монтажник систем утеплення будівель» практичних навичок роботи з новими будівельними матеріалами.

За 2017 рік на базі центру пройшли тематичні курси за новими будівельними технологіями від компанії «Хенкель Баутехнік» (Україна) **63** учні базового ЗПО, **42** – з інших навчальних закладів, **96** – за індивідуальною формою навчання за замовленням фізичних осіб. З метою підвищення рівня фахової майстерності педпрацівників відбулися **5** семінарів з питань застосування сучасних виробничих технологій, у яких взяли участь **37** учнів ЗПО, **8** викладачів та майстрів виробничого навчання, **68** робітників будівельної галузі.

VII. Робота з педагогічними кадрами

У 2017 році педпрацівники, які забезпечують професійну підготовку в ПТНЗ, пройшли курси підвищення кваліфікації на базі: УПА – **92** педпрацівники (**39** майстрів виробничого навчання та **53** викладачі предметів професійно-теоретичної підготовки); Білоцерківського інституті неперервної професійної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» – **103** педпрацівники (**55** майстрів виробничого навчання, **41** викладач предметів професійно-теоретичної підготовки), також отримали

свідоцтва про проходження курсів підвищення кваліфікації 7 старших майстрів; КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» – 140 викладачів предметів загальноосвітньої підготовки. Разом – 335 педпрацівників.

У звітний період продовжено роботу щодо моніторингу освітньо-кваліфікаційної та професійно-кваліфікаційної структури педагогічних кадрів ЗПО. Після обробки списків керівних та педагогічних працівників ЗПО за структурованою формою оновлено єдину електронну базу даних педагогічних кадрів ЗПО.

У ЗПО Харківської області працює 1665 педпрацівників, з них 216 керівних працівників. Бібліотечних працівників – 43 особи. З 1665 педпрацівників учнів навчають та виховують 332 викладачі предметів загальноосвітньої підготовки, 243 викладачі предметів професійно-теоретичної та загальнопрофесійної підготовки, 698 майстрів виробничого навчання. У ЗПО також працює 19 соціальних педагогів, 29 практичних психологів, 47 вихователів, 81 керівник гуртків, дефектологи.

З 698 майстрів виробничого навчання педагогічний стаж до 5 років мають 200 (28%) працівників, з 243 викладачів предметів професійно-теоретичної та загальнопрофесійної підготовки – 39 (16%) і з 332 викладачів предметів загальноосвітньої підготовки – 53 (16%).

Вищу освіту III-IV рівня акредитації мають 551 (94%) викладач, вищу освіту I-II рівня акредитації – 3%, а 1,3% викладачів навчаються у вищих навчальних закладах. Вищу освіту III-IV рівня акредитації мають 57% майстрів виробничого навчання. Вищу фахову педагогічну освіту мають 47% викладачів предметів професійно-теоретичної і загальнопрофесійної підготовки, 93% викладачів предметів загальноосвітньої підготовки.

Кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» мають 192 викладачі (32,8%), з них: 85 (35,5%) викладачів предметів професійно-теоретичної та загальнопрофесійної підготовки, 107 (53%) викладачів предметів загальноосвітньої підготовки; «спеціаліст першої категорії» мають 165 (28,5%), з них: 70 (28,7%) викладачів предметів професійно-теоретичної та загальнопрофесійної підготовки, 95 (47,4%) викладачів предметів загальноосвітньої підготовки; «спеціаліст другої категорії» мають 95 (18%) викладачів, з них: 45 (18,4%) викладачів предметів професійно-теоретичної та загальнопрофесійної підготовки, 50 (25%) викладачів предметів загальноосвітньої підготовки; «спеціаліст» мають 119 (20,6%), з них: 41 (16,8%) викладач предметів професійно-теоретичної та загальнопрофесійної підготовки, 78 (39%) викладачів предметів загальноосвітньої підготовки. У ЗПО також працюють педпрацівники, які мають педагогічні звання: «старший викладач» – 62 особи (3,7%) та «викладач-методист» – 60 осіб (3,6%).

Педагогічні звання має 251 майстер виробничого навчання (30,9%), з них: «майстер виробничого навчання I категорії» – 136 осіб (19%); «майстер виробничого навчання II категорії» – 115 осіб (16,1%).

За даними моніторингу можна також окреслити профіль керівника ЗПО: вища та педагогічна освіта є у всіх керівників (100%), науковий ступінь має 4 керівники; понад 20 років стажу мають 49,2% керівників. Частка працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст» (10%), керівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст вищої категорії» становить 41,2%; педагогічні звання мають 15,3% керівників.

У 2017 році атестовано на відповідність займаній посаді **4** директори, **4** заступники директорів з навчально-виробничої роботи, **4** заступники директорів з навчально-виховної роботи, **1** заступник директора з виховної роботи, **1** заступник директора з виробничої роботи. За 4 роки атестовано на відповідність займаній посаді **50** директорів, **41** заступник директора з навчально-виробничої роботи, **29** заступників директорів з навчально-виховної роботи, **6** заступників директорів з навчальної роботи, **1** заступник директора з виховної роботи, **1** заступник директора з виробничої роботи. Усього прийнято **401** рішення атестаційних комісій щодо атестації керівних та педагогічних працівників ЗПО, що становить **24,2%** від загальної кількості педпрацівників (**1670**) та на **4%** більше, ніж у минулому році.

У 2017 році **148** педагогічних працівників (з урахуванням дублювання) атестовані атестаційною комісією III рівня при Департаменті науки і освіти ХОДА. Ухвалено **49** рішень щодо відповідності педпрацівників раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії», присвоєно кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» **28** педпрацівникам. Атестовано на відповідність раніше присвоєному педагогічному званню **39** педпрацівників. Присвоєно педагогічне звання **20** педпрацівникам.

Атестаційними комісіями I рівня атестовано **253** педагогічні працівники ЗПО, із них прийнято **168** рішень про присвоєння більш високих кваліфікаційних категорій та встановлення тарифних розрядів, **85** рішень про відповідність раніше присвоєним кваліфікаційним категоріям та встановленим розрядам (з урахуванням дублювання).

Атестовано **61** викладач предметів професійно-теоретичної підготовки, **5** викладачів предметів загальнопрофесійної підготовки, **39** викладачів предметів загальноосвітньої підготовки, **122** майстри виробничого навчання, **3** практичні психологи, **5** методистів, **9** керівників гуртків, **2** бібліотекарі, **6** вихователів, **1** соціальний педагог.

З метою активізації роботи ЗПО щодо покращення навчально-матеріальної бази навчальних майстерень, удосконалення форм і методів роботи спрямованих на підвищення якості підготовки конкурентоспроможних кваліфікованих робітників, стимулювання професійного зростання педпрацівників, виявлення кращих педагогічних ідей та їх розповсюдження НМЦ ПТО у Харківській області проводяться обласні огляди навчальних кабінетів, майстерень (лабораторій) (далі – Огляд).

У 2017 році проведено 2 Огляди: кабінетів математики та майстерень (лабораторій) з професії 5122 Кухар. Для якісної підготовки та проведення Оглядів НМЦ ПТО у Харківській області були підготовлені: накази, організаційно-методичні рекомендації та розроблені критерії оцінювання з кожного етапу.

В Огляді кабінетів математики взяли участь 34 із 35 запланованих ЗПО області.

За результатами I етапу навчальні заклади, матеріали яких набрали більше балів (із 142), потрапили до II етапу 5 ЗПО. Переможцями стали 3 навчальні заклади.

У Огляді з професії 5122 Кухар брали участь завідувачі майстернями (лабораторіями) із 24 ЗПО (100%), де здійснюється підготовка кваліфікованих робітників за професією 5122 Кухар.

Для взаємооцінювання учасниками Огляду наданих матеріалів (на I етапі) було застосовано Google Форми. Методистами НМЦ ПТО у Харківській області було

підготовлено методичні рекомендації та порядок оцінювання. За результатами I етапу учасниками II етапу стали **10** ЗПО. Переможцями стали **4** навчальні заклади.

Результатом Оглядів є: зміцнення навчально-матеріальної бази навчальних кабінетів, майстерень (лабораторій), покращено комплексно-методичне забезпечення предметів та професії та розпочалася робота щодо системного впровадження сучасних освітніх, інформаційних та виробничих технологій у процес професійної підготовки кваліфікованих робітників, поширення позитивного досвіду роботи педпрацівників щодо ефективного використання навчальних кабінетів, майстерень (лабораторій).

У 2017 році проведено II (обласний) етап Всеукраїнського огляду-конкурсу ПТНЗ на кращу організацію роботи з охорони праці. Переможець II (обласного) етапу брав участь у III етапі Всеукраїнського огляду-конкурсу.

У лютому 2017 року викладач Харківського професійного ліцею залізничного транспорту В.О.Чернявська та викладач Здолбунівського вищого професійного училища залізничного транспорту Бойко Л.Г. провели відкритий інтернет-урок на тему «Долікарська допомога при ураженні електричним струмом».

Протягом 2017 року НМЦ ПТО у Харківській області проводилась системна робота з вивчення, узагальнення та розповсюдження позитивного педагогічного досвіду. Результатом цієї роботи стало узагальнення та поширення позитивного досвіду **12** заступників директорів з виховної роботи та **10** педагогів ЗПО Харківської області. Матеріали з досвіду роботи висвітлено у газеті «Вісник профосвіти» (**27** матеріалів), науково-методичному журналі «Професійна освіта: теорія і практика» (**9** матеріалів), надруковано у формі буклетів (усього **8**). Розповсюдження досвіду проводилося також на обласних семінарах-практикумах, вебінарах, школах позитивного педагогічного досвіду для керівних і педагогічних працівників різних категорій.

29 березня 2017 року на базі НМЦ ПТО у Харківській області відбувся Всеукраїнський вебінар на тему: «Педагогічне проектування професійної компетентності майбутнього кваліфікованого робітника», для участі в якому зареєструвалось **217** слухачів. На вебінарі було розглянуто питання:

1. Підготовка конкурентоспроможного, компетентного кваліфікованого робітника: оновлення інформаційно-методичного забезпечення.
2. Формування в учнів ключових компетентностей підготовки за допомогою новітньої технології «Скрайбінг».
3. Інноваційне навчання як одна із форм проектування та розвитку професійних компетентностей у майбутніх електрогазозварників.
4. Вплив освітніх інноваційних процесів на формування професійної компетентності робітника.
5. Використання інтерактивних технологій на уроках креслення для підвищення професіоналізму майбутнього робітника.
6. Використання хмарних технологій при навчанні майбутніх поліграфістів.
7. Дидактичний комплекс для проектування навчально-виробничого процесу при підготовці сучасного перукаря.

Протягом звітнього періоду методисти НМЦ ПТО у Харківській області та педагогічні працівники ЗПО брали активну участь Всеукраїнських вебінарах, а саме:

21 березня 2017 року на тему «Інтерактивні методи навчання в системі роботи викладача предмета «Охорона праці». На вебінарі викладачі предмета «Охорона праці» поділились досвідом роботи щодо створення та використання навчального сайту «Перша медична допомога он-лайн», впровадження новітніх освітніх технологій при викладанні предмета, впровадження технології «WEB-квест» на уроках.

У НМЦ ПТО у Харківській області продовжує діяти розгалужена *система міжкурсового підвищення кваліфікації* керівних та педагогічних працівників ПТНЗ. Так, у 2017 році було проведено: *1 науково-методична конференція, обласний педагогічний тиждень, обласні педагогічні читання, 54 семінарів-практикумів для 36 категорій працівників, 25 занять шкільного досвіду роботи, передового досвіду для 23 категорій педпрацівників.* Така система забезпечує 100% охоплення основних категорій керівних, педагогічних та бібліотечних працівників ЗПО області.

Провідною формою роботи в системі підвищення кваліфікації *педпрацівників* у міжкурсовий період залишились *обласні постійно діючі семінари-практикуми.*

У 2017 році такі семінари (**54** заняття) проводились для **36** категорій педпрацівників, серед яких **4** категорії працівників керівного складу (для них проведено **8** занять), **18** категорій педагогічних працівників професійної підготовки, вихователів, соціальних педагогів, психологів (**26** занять), **14** категорій педагогів загальноосвітньої підготовки (**19** занять), бібліотекарі ПТНЗ (**3** заняття).

У переліку відкритих масових заходів на базі ЗПО у 2017 році значну кількість займають заходи інформаційного спрямування (**51** або **33,3%**), майстер-класи (**22** або **14,4%**), вебінари (**16** або **10,5%**). Збільшилась кількість проведених екскурсій, тренінгів, уроків теоретичного навчання.

Стали вже традиційною формою науково-методичної роботи з молодими спеціалістами і малодосвідченими викладачами і майстрами в/н *школи позитивного педагогічного досвіду, школи досвіду роботи.* Протягом 2017 року на базі опорних ЗПО діяли **23** школи і проведено **25** занять, у тому числі для **3** категорій працівників керівного складу (**3** заняття), **11** категорій педпрацівників професійної підготовки, психологів, соціальних педагогів, педпрацівників, що організують інноваційну діяльність (**12** занять), **8** категорій педагогів загальноосвітньої підготовки (**8** занять), а також для бібліотекарів (**2** заняття).

Протягом 2017 року *охоплення* педпрацівників підвищенням кваліфікації в міжкурсовий період та *стабільність* складу слухачів відповідно склали: охоплення – **82,2%** від загального контингенту керівних та педагогічних працівників і бібліотекарів ЗПО, стабільність складу – **50,7%** слухачів, що були присутні на всіх засіданнях.

НМЦ ПТО у Харківській області у 2017 році проведено методичні тижні на базі ДПТНЗ «Центр ПТО №3 м.Харкова» та Харківського професійного ліцею залізничного транспорту та підготовлено відповідний інформаційно-методичний супровід, а за результатами – аналітичні довідки.

З метою визначення ефективності надання методичної допомоги НМЦ ПТО у Харківській області вперше проведено онлайн-опитування керівних та педагогічних працівників ЗПО.

VIII. Участь у конкурсах фахової майстерності та їх результативність

У 2017 році проведено 6 обласних конкурсів фахової майстерності серед учнів ЗПО (далі – Конкурси) з таких професій: «Маляр»; «Перукар (перукар-модельєр)»; «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування»; «Кондитер»; «Офісний службовець (бухгалтерія)»; «Флорист». Для якісної організації і проведення Конкурсів підготовлено: 4 проекти наказів щодо організації та проведення конкурсів фахової майстерності, організаційно-методичні рекомендації, розроблено завдання, умови проведення і критерії оцінювання обласних Конкурсів.

У Конкурсах узяли участь 59 учнів (98,3%). Крім того, 5 представників ЗПО Харківської області брали участь у Всеукраїнських конкурсах фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів, які були організовані МОНУ.

З 30 жовтня по 2 листопада 2017 року в м. Києві відбувся Всеукраїнський конкурс професійної майстерності WorldSkills Ukraine. Регіональну команду Харківської області представляли 4 учні ЗПО у компетенціях: зварювальні роботи; перукарське мистецтво; кулінарне мистецтво; технології моди.

IX. Співпраця з навчальними закладами, освітніми та науковими установами, громадськими організаціями, об'єднаннями роботодавців: результати, перспективи

НМЦ ПТО у Харківській області співпрацює з різними освітніми установами:

- підтримує зв'язки з Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Інститутом професійно-технічної освіти НАПН України, іншими закладами, установами та громадськими організаціями;

- бере участь у конференціях, семінарах та нарадах, які проводяться МОН України, а також у вебінарах для різних категорій педагогічних працівників, які проводять науково (навчально) – методичні центри (кабінети) ПТО;

- здійснює партнерські зв'язки з Державним вищим навчальним закладом «Університет менеджменту освіти», Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти, Українською інженерно-педагогічною академією, Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти», Харківським державним професійно-педагогічним коледжем ім.В.І.Вернадського та Комунальним закладом «Харківська обласна мала академія наук Харківської обласної ради» з питань змісту та організації курсового підвищення кваліфікації педпрацівників закладів професійної освіти, комплектування підручниками, атестації педпрацівників; із засобами масової інформації та видавничими організаціями; з бібліотеками області з питань підвищення кваліфікації бібліотекарів закладів професійної освіти у міжкурсовий період.

X. Моніторингові дослідження якості професійної освіти регіону

Професії, за якими проведено моніторинг стану підготовки кваліфікованих робітників: громадського харчування, легкої промисловості, зварювального, верстатного, будівельного, комп'ютерно-економічного профілів, «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування», «Слюсар з ремонту автомобілів», «Тракторист машиніст сільськогосподарського виробництва».

Предмети загальнопрофесійної, професійно-теоретичної підготовки, за якими проведено моніторинг: «Інформаційні технології», «Охорона праці», «Електротехніка», «Креслення».

Моніторинг стану інформаційно-методичного забезпечення та стану викладання предметів загальноосвітньої підготовки проводився з предметів: «Українська мова», «Українська література», «Біологія», «Хімія», «Інформатика», «Правознавство», «Захист Вітчизни».

У січні 2017 року проводився аналіз результатів діагностичних досліджень у ЗПО області з таких питань: акцентуація характеру учнів; агресія та агресивна поведінка; вивчення типів темпераменту.

У 2017 році проведено обласні контрольні роботи (за завданнями, розробленими методистами НМЦ ПТО у Харківській області) з **12** предметів професійно-теоретичної підготовки. Даними моніторинговими дослідженнями охоплено **40 ЗПО (100%)**. Виконували завдання **8820** учнів (**90,7%** – на **1,4%** нижче минулорічного показника).

У 2017 році діагностика успішності учнів із предметів загальноосвітньої підготовки проводилась у **37 (100%) ЗПО**, де здійснюється загальноосвітня підготовка.

Завдання для перевірних контрольних робіт були розроблені НМЦ ПТО у Харківській області для контролю рівня навчальних досягнень на «вході» (І курс) і на «виході» (II – III курс).

У лютому-березні 2017 року були проведені **10** обласних олімпіад (з предмета «Охорона праці» та **9** предметів загальноосвітньої підготовки). ЗПО, в яких учні набувають повну загальну середню освіту, **100%** взяли участь в олімпіадах. Загальна кількість учасників – **337** учнів: з української мови і літератури, фізики, інформатики, математики, хімії – по **38** учнів; біології, історії, правознавства – по **37**; з англійської мови – **36**. Рівень активності щодо участі учнів ЗПО в обласних олімпіадах склав **96%**.

НМЦ ПТО у Харківській області проводиться системна робота щодо аналізу охоплення рівня навчальних досягнень учнів, інформаційно-методичного забезпечення проведення обласного етапу учнівських олімпіад.

В обласній олімпіаді з предмета «Охорона праці» взяли участь **41 ЗПО (100%)**. Під час підготовки до обласної олімпіади у навчальних закладах активізувалась робота з обдарованими учнями були проведені олімпіади, що сприяло підвищенню рівня засвоєння знань з питань охорони праці, підвищенню уваги учнів до безпеки праці.

Діагностичні обстеження учнів ЗПО проводились за такими методиками: виявлення акцентуації характеру Леонгарда-Шмішека; вивчення стану агресії тест Басса-Дарки; вивчення типів темпераменту за методикою Айзенка.

В обстеженні першокурсників з питань акцентуації характеру взяли участь **1825** учнів з **24 ЗПО**. За результатами аналізу виявлено, що найбільш вираженими акцентуаціями в характері першокурсників є гіпертимність – **401 (21,9%)**, збудливість – **368 (20,1%)**, циклотимність – **301 (16,4%)**. Менш вираженими є акцентуація «афективно-екзальтований» – **22 (1,2%)** та дистимічність – **29 (1,5%)**.

За результатами дослідження практичними психологами зроблений аналіз провокуючих чинників і конфліктних ситуацій, були виділені головні риси характеру та індивідуальний підхід і корекція кожного підлітка з високим показником акцентуації. Результати обстежень доведено до педагогів і надані рекомендації щодо впливу вихователів на згладжування негативних проявів надмірної акцентуації

підлітка. Для учнів з високими показниками акцентуації практичними психологами проведені тренінги «Сприяння своєму зростанню», «Будуємо майбутнє разом».

У ЗПО проводилось моніторингове обстеження складу пільгового контингенту. Дослідження показали, що у 2017 році зменшилась кількість учнів, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, кількість учнів з особливими потребами збільшилась на **1,6%**, зросла кількість учнів з малозабезпечених сімей на **4,7%** та учнів, які мають статус «постраждалих в наслідок аварії на ЧАЕС» на **0,8%**. Збільшилась кількість учнів, в яких є лише один з батьків, на **15,2%**.

З метою покращення профілактичної роботи, формування правової компетентності, активної життєвої позиції учнів ЗПО НМЦ ПТО у Харківській області проводиться моніторинг стану злочинності. Дослідження показали, що спостерігається позитивна динаміка. З метою профілактики злочинності в ЗПО працюють штаби з профілактики правопорушень, у роботі яких беруть участь лікарі-наркологи, працівники правоохоронних органів, проводяться лекції з правової тематики для учнів та їх батьків на тему «Молодь і закон», «Відповідальність за правопорушення», «Я, мої права та обов'язки». У бібліотеках та гуртожитках сформовані тематичні стенди, куточки «Я – держава – закон» та ін.

Щомісяця в ЗПО проводилися єдині дні з правової пропаганди, тижні та місячники щодо правових знань, на які запрошуються працівники суду, кримінальної міліції. На обласних семінарах-практикумах розглядались питання щодо профілактичної роботи з підлітками.

У рамках проекту *«Підвищення обізнаності вразливих дітей та молоді Харківської області щодо безпечної міграції та працевлаштування»* за підтримки Представництва Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні проведено семінар-тренінг для практичних психологів і соціальних педагогів ЗПО Харківської області щодо організації превентивної роботи з протидії торгівлі людьми, безпечної міграції та працевлаштування.

XI. Інформаційно-аналітична діяльність НМЦ ПТО

Протягом 2017 року НМЦ ПТО у Харківській області проводить моніторингове обстеження, наповнює інформаційну базу шляхом збирання та аналізу матеріалів про реальний якісний стан і тенденції розвитку ПТО області щодо:

- міжкурсового підвищення кваліфікації;
- рівня професійної компетентності педагогічних працівників;
- рівня навчальних досягнень учнів;
- стану підготовки кваліфікованих робітників з окремих професій, інформаційного забезпечення навчального процесу, рівня викладання предметів;
- рівня забезпеченості підручниками
- стану інформатизації ЗПО.

Вивчення стану підготовки кваліфікованих робітників з окремих професій та рівня викладання предметів здійснювалось за розробленими НМЦ ПТО у Харківській області кваліметричними моделями у **39** ЗПО, крім Зміївського професійного енергетичного ліцею, Куп'янського професійного ліцею, Одноробівського, Панютинського, Барвінківського, Петрівського, Куп'янського професійних аграрних ліцеїв.

Аналітичні матеріали щодо даних моніторингових обстежень направлені до ЗПО листом НМЦ ПТО у Харківській області від 28.08.2017 №01-305 з метою використання для прийняття відповідних управлінських рішень, корегування перебігу освітнього процесу у новому навчальному році щодо підвищення якості підготовки кваліфікованих робітників.

Щорічно НМЦ ПТО у Харківській області здійснює моніторинг рівня забезпеченості підручниками учнів ЗПО. Результати досліджень свідчать про стабільно низький рівень забезпеченості підручниками як предметів загальноосвітньої, так і професійної підготовки. Тому керівникам ЗПО рекомендовано активізувати роботу щодо створення навчальних посібників, підручників, які будуть відповідати змісту сучасних ДСПТО на модульно-компетентнісній основі, опікуватися впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у освітній процес та управлінську діяльність.

З метою виявлення рівня навчальних досягнень учнів проведено ряд заходів діагностичного спрямування: відвідування уроків теоретичного і виробничого навчання, заліків та екзаменів, проведення контрольних, перевірних робіт. Окремо слід відзначити організацію і проведення моніторингових заходів змагального характеру для учнів ЗПО: олімпіад, конкурсів фахової майстерності.

Для проведення моніторингових обстежень НМЦ ПТО у Харківській області розроблена розпорядча документація, науково-методичне, нормативно-методичне забезпечення та діагностичний апарат. У 2017 році підготовлено **4** проекти наказів щодо організації та проведення олімпіад та конкурсів фахової майстерності, організаційно-методичні рекомендації, розроблено завдання, умови проведення і критерії оцінювання обласних олімпіад та конкурсів фахової майстерності, а також тексти різнорівневих завдань, критерії оцінювання для проведення обласних контрольних робіт з **12** предметів професійної та із **5** предметів загальноосвітньої підготовки.

У 2017 році проведено обласні контрольні роботи (за завданнями, розробленими НМЦ ПТО у Харківській області) з **12** предметів професійно-теоретичної підготовки. Діагностика успішності учнів із предметів загальноосвітньої підготовки проводилась у **37** ЗПО, що охоплює всі ЗПО Харківської області, де здійснюється загальноосвітня підготовка. Завдання для перевірних контрольних робіт розроблені НМЦ ПТО у Харківській області для контролю рівня навчальних досягнень на «вході» (І курс) і на «виході» (II – III курс).

НМЦ ПТО у Харківській області протягом 2017 року проводилась певна робота щодо виявлення та розвитку обдарованої учнівської молоді. Серед основних заходів, спрямованих на роботу з такими учнями, були підготовка та проведення обласних олімпіад і конкурсів. У лютому-березні 2017 року були проведені **10** обласних олімпіад (з предмета «Охорона праці» та **9** предметів загальноосвітньої підготовки).

Моніторинг рівня професійної компетентності педагогічних працівників ЗПО проводився у ході обласного огляду кабінетів математики, навчальних майстерень (лабораторій) з професії 5122 Кухар та II (обласного) етапу Всеукраїнського огляду-конкурсу ПТНЗ на кращу організацію роботи з охорони праці у ЗПО Харківської області.

Протягом 2017 року в ЗПО області було проведено моніторинг стану виховної роботи. Форма обстеження – тематичні виходи до ЗПО, діагностичний інструментарій обстеження розроблено на основі кваліметричної моделі, що дає змогу встановити взаємозв'язок оціночно-результативного компоненту з цілями, задачами, змістом та способами організації процесу виховання. Результати проведеного моніторингу оцінювались за такими рівнями: 0,95-1,0 – високий рівень; 0,75-0,94 – достатній рівень; 0,5-0,74 – середній рівень; 0,25-0,49 – низький рівень. Нижче 0,24 – критичний рівень. Усього обстежено 12 ЗПО.

З метою покращення профілактичної роботи, формування правової компетентності, активної життєвої позиції учнівської молоді ЗПО НМЦ ПТО у Харківській області проводиться моніторинг рівня злочинності учнів ЗПО Харківської області. З метою профілактики злочинності в ЗПО області працюють штаби з профілактики правопорушень, у роботі яких беруть участь лікарі-наркологи, працівники правоохоронних органів.

Протягом 2017 року в ЗПО Харківської області вивчався стан роботи психологічної та соціально-педагогічної служби ЗПО. Форма обстеження – тематичні виходи до ЗПО, технологічний інструментарій обстеження – кваліметричний аналіз за основними критеріями оцінювання стану роботи психологічної служби в ЗПО.

Моніторинг стану комплектування бібліотек ЗПО навчальною, методичною, педагогічною, довідковою літературою та періодичними виданнями, впровадження ІКТ в роботу бібліотек ЗПО є одним з пріоритетних і реалізується на основі моніторингу стану інформаційно-методичного забезпечення освітнього процесу ЗПО.

У цілому з цього напрямку роботи необхідно констатувати, що, враховуючи тривалий дисбаланс між темпами та обсягом замовлень і надходжень навчальної літератури, сумарне співвідношення «надходження-замовлення» перебуває стабільно низьким. За 2017 рік за рахунок бюджетних коштів комплектування бібліотечних фондів ЗПО навчальною літературою надійшло **1606** примірників, за рахунок спецфондів (спонсорські кошти та позабюджетні) – **322** примірники, за рахунок проведення акції «Подаруй бібліотеці книгу» – **311** примірників.

Упродовж 2017 року продовжувався процес комп'ютеризації бібліотек ЗПО та їх підключення до глобальної мережі Інтернет: **34 (97%)** бібліотеки ЗПО оснащені комп'ютерами та підключено до мережі Інтернет **32 (91,4%)** бібліотеки.

Моніторинг стану інформатизації ЗПО проводився за такими основними напрямками: створення і модернізація комп'ютерних класів; наявність та модернізація комп'ютерної техніки; забезпечення ліцензованими і сертифікованими програмними засобами (навчальними, системними); підключення комп'ютерних класів до мережі Інтернет; наявність та робота електронної пошти; наявність локальних комп'ютерних мереж; наявність та модернізація сайтів; наявність та використання мультимедійної техніки; впровадження електронних засобів навчального призначення в освітній процес.

Одним з пріоритетних напрямів діяльності ЗПО у 2017 році залишалося впровадження сучасних ІКТ в освітній процес та управлінську діяльність. Так, у **69** комп'ютерних класах та лабораторіях ЗПО налічується **1182** одиниці комп'ютерної техніки. Загальна кількість комп'ютерної техніки, яка використовується у ЗПО – **1603**. Оснащеність освітнього процесу становить **9,7** учнів на один персональний комп'ютер.

У ЗПО налічується **14** інтерактивних дошок, **61** веб-камера, **52** мультимедійні проектори з **64** екранами, **126** ноутбуків, **82** сканери, близько **350** принтерів різних типів та **67** копіювально-розмножувальних апаратів. Середня оснащеність ЗПО мультимедійною та офісною технікою складає **27,3** одиниці на один ЗПО.

Аналітичний матеріал щодо результатів моніторингових досліджень друкується у газеті «Вісник профосвіти», розглядається на інструктивно-методичній нараді працівників НМЦ ПТО у Харківській області, нараді керівників ЗПО, семінарах-практикумах для відповідних категорій педпрацівників.

ХІІ. Видавнича діяльність НМЦ ПТО, використання можливостей ЗМІ для популяризації професійної освіти регіону

Динаміка розвитку газети «Вісник профосвіти» проілюстрована такими цифрами: 2016 р. – 8 випусків / 16 номерів / 262 сторінки формату А3; 2017 р. – 7 випусків / 16 номерів / 276 сторінок формату А3.

Структура змісту визначається такими постійно діючими рубриками: «Аналітична сторінка», «На допомогу педагогу (керівнику, методисту, викладачу, майстру в/н, психологу, бібліотекарю)», «Учнівське самоврядування», «З досвіду роботи», «На обласних конкурсах (олімпіадах, контрольних роботах), семінарах (конференціях, школах)», «Конспект лекції», «Безперервна освіта» тощо.

Формування змісту газети забезпечується закріпленням рубрик за працівниками НМЦ ПТО у Харківській області, а також визначенням у плановому порядку типів та кількості інформматеріалів, які мають бути підготовлені працівниками НМЦ ПТО у Харківській області одноосібно або у співавторстві. Структура тематичного планування в цілому забезпечує необхідне змістове наповнення газети і дозволяє впорядкувати внесок працівників у її підготовку.

У 2017 році спостерігається зростання частки методичних матеріалів (з **40,7** до **41,8%**), інформаційних бюлетенів (з **1,2** до **4,4%**), матеріалів із графі «Інші» (з **11,6** до **12,1%**) та інформації (з **0** до **2,2%**). Знизилась частка аналітичних матеріалів (з **9,3** до **7,6%**), матеріалів з досвіду роботи (з **31,4** до **29,7%**), документів (з **1,2** до **0%**), конспектів лекцій (з **3,4** до **1,1%**). Це пов'язано з роботою інформаційно-освітнього порталу «Професійно-технічна освіта Харківської області», де розміщується частка матеріалів.

Науково-методичний журнал «Професійна освіта: теорія і практика» видається з 1995 року. Обсяг журналу стабілізувався, сформувалась тематика. Загальна кількість матеріалів цього річного випуску – **21**, з них: **3** – адміністрація та **9** – методисти НМЦ ПТО у Харківській області, **5** – методист НМЦ ПТО у Харківській області та педпрацівники ЗПО Харківської області, **2** – педпрацівники ЗПО, **1** – к.пед.н., ст. викладач Національного університету цивільного захисту України, **1** – к.пед.н., доцент кафедри інформаційних комп'ютерних і поліграфічних технологій УПА.

У звітному році організовано і проведено **16** різноманітних виставок, а саме:

- **5** виставок-оглядів (**188 експонатів**) дидактичних матеріалів з предметів загальноосвітньої підготовки за темою: «Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності учнів та розвиток їх творчих здібностей» із: людина і світ – **38** експонатів; англійська мова – **37**; технології – **38**; математика – **37**; географія – **38**;

- **8** виставок-оглядів (**154 експонати**) дидактичних матеріалів і творчих робіт за темою «Сучасні інформаційно-методичні матеріали з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки» з професій: «Оператор комп'ютерного набору» (**18 експонатів**); «Офісний службовець (бухгалтерія)» (**12**); «Перукар (перукар-модельєр)» (**13**); «Маляр» (**10**); «Слюсар з ремонту автомобілів» (**15**); «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» (**15**); «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» (**7**); «Кондитер» (**22**);

- виставка-огляд (**42 експонати**) дидактичних матеріалів та творчих робіт під час проведення обласної олімпіади із предмета «Охорона праці».

Крім цього: виставка-огляд (**24 експонати**) у рамках обласного огляду майстерень (лабораторій) з професії 5122 Кухар; виставка-огляд (**37**) у ході обласного етапу Всеукраїнського огляду-конкурсу ПТНЗ на кращу організацію роботи з охорони праці; виставка-огляд (**35**) під час проведення обласного огляду кабінетів математики у ЗПО Харківської області. Загальна кількість експонатів від ЗПО – **438 (100%)**.

ХІІІ. Організаційно-методична діяльність НМЦ

При НМЦ ПТО у Харківській області працює науково-методична рада, на засіданнях якої розглядаються основні напрямки та результати діяльності системи ПТО та НМЦ ПТО у Харківській області, а також матеріали, підготовлені до видання. У 2017 році проведено **2** планові та **2** позапланові засідання.

З метою якісного управління діяльністю НМЦ ПТО у Харківській області, забезпечення публічного доступу до інформації з основних напрямків роботи ЗПО, надання методичної допомоги керівникам, педагогам ЗПО та методистам НМЦ ПТО у Харківській області, координації спільної роботи з Департаментом науки і освіти ХОДА на базі НМЦ ПТО у Харківській області проводились інструктивно-методичні наради. Усього проведено **42** наради, де розглянуто питання щодо:

- стану викладання та рівня навчальних досягнень учнів з предметів та професій;
- результатів проведення обласного етапу Міжнародних мовно-літературних конкурсів учнівської та студентської молоді;
- діяльності ЗПО за результатами моніторингових досліджень;
- розробки інформаційно-методичного супроводу до обласних масових заходів у системі міжкурсового підвищення кваліфікації;
- роботи з вивчення та узагальнення досвіду роботи педпрацівників ЗПО;
- стану інформаційно-видавничої діяльності НМЦ ПТО у Харківській області;
- підсумків обласних олімпіад з предметів загальноосвітньої підготовки серед учнів ЗПО;
- підсумків проведення атестації педагогічних працівників ЗПО;
- інформаційного забезпечення функціонування освітнього порталу «Професійно-технічна освіта Харківської області»;
- результатів проведення обласних контрольних робіт з предметів професійної підготовки;
- підсумків обласних оглядів навчальних кабінетів (майстерень);
- кадрового забезпечення освітнього процесу в ЗПО;
- лекції та практичні заняття щодо використання хмарних технологій.
- адаптивне управління соціально-педагогічними системами.

XIV. Участь у масових заходах всеукраїнського та регіонального рівня

28 листопада 2017 року в м. Біла Церква було проведено Міжнародний науково-практичний Інтернет-семінар «Інноваційні технології при підготовці кваліфікованих робітників зварювального виробництва». У пленарному засіданні брав участь викладач ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти будівельних технологій Харківської області» Подоліч Ю.Я., який у режимі on-line виступив за темою: «Сучасне комплексно-методичне забезпечення предмета за професією «Електрогазозварник». Інші учасники надали авторські електронні публікації для електронного (друкованого) варіанту збірника матеріалів Інтернет-семінару.

25.09.2017 методисти НМЦ ПТО у Харківській області брали участь у Всеукраїнському вебінарі, присвяченому Дню машинобудівника «Машинобудування та професійна освіта України – разом до Європейського майбутнього».

5 квітня 2017 року на базі Інституту професійно-технічної освіти НАПН України в онлайн-режимі відбулося засідання секції «Інформаційно-освітнє середовище ПТНЗ: теорія і практика» XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-методичне забезпечення професійно-технічної освіти». У роботі секції взяла участь Гордієнко Т.Г., викладач ДНЗ «Харківське вище професійне училище №6».

У вересні 2017 року методисти НМЦ ПТО у Харківській області брали участь у регіональному тренінзі Освітньої платформи «Критичне мислення». Заняття тренінгу було спрямоване на розвиток професіоналізму педпрацівників ЗПО та ключових компетенцій з інноваційних методів навчання.

22 листопада 2017 року методисти НМЦ ПТО у Харківській області брали участь у регіональному семінарі-практикумі на тему: «Підвищення якості та результативності сучасного уроку через упровадження інноваційних технологій». Особливістю проведеного семінару стало те, що частина його була присвячена підготовці учнів ЗПО до ЗНО з української мови та літератури.

XV. Фінансово-господарська діяльність, зміцнення матеріально-технічної бази НМЦ

Для забезпечення цільової діяльності НМЦ ПТО у Харківській області здійснювався комплекс заходів щодо збереження, раціонального використання наявного майна, обладнання, грошових коштів та енергоресурсів.

Станом на 1 січня 2018 року в НМЦ ПТО у Харківській області видатки здійснюються в межах кошторису згідно з планом асигнувань та надходжень до спеціального фонду.